

EVROPSKÁ KOMISE
GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO ZDRAVÍ A BEZPEČNOST POTRAVIN

Audity a analýzy v oblasti zdraví a potravin

REFERENČNÍ ČÍSLO: DG(SANTE)/2022-7608- RS

VÝTAH ZE SOUHRNNÉ ZPRÁVY GŘ PRO ZDRAVÍ A BEZPEČNOST POTRAVIN

SOUHRNNÁ ZPRÁVA

O PŘEZKUMU NÁRODNÍCH AKČNÍCH PLÁNŮ ČLENSKÝCH STÁTŮ V RÁMCI PŘÍSTUPU „JEDNO ZDRAVÍ“

PROTI ANTIMIKROBIÁLNÍ REZISTENCI

POZN.: JEDNÁ SE O PŘEKLAD SHRNUTÍ ČÁSTI PŮVODNÍ SOUHRNNÉ ZPRÁVY (REF. Č. DG(SANTE)/2022-7608). SLOUŽÍ POUZE K INFORMOVÁNÍ NÁVŠTĚVNÍKŮ TĚCHTO STRÁNEK A NEMÁ ŽÁDNÝ OFICIÁLNÍ STATUS. PLATNÉ JE POUZE ÚPLNÉ ZNĚNÍ PŮVODNÍ ZPRÁVY.

SHRNUTÍ

Tato zpráva shrnuje přezkum národních akčních plánů členských států Evropské unie v rámci přístupu „jedno zdraví“ týkajících se antimikrobiální rezistence (AMR) od 1. září 2021. Přezkum provádělo Generální ředitelství pro zdraví a bezpečnost potravin Evropské komise v období od 1. září 2021 do 31. května 2022. Zpráva rovněž uvádí opatření Komise na pomoc členským státům v boji proti antimikrobiální rezistenci.

Obecným cílem tohoto přezkumu bylo určit, do jaké míry členské státy vypracovaly národní akční plány, včetně toho, jak se v těchto plánech odráží rozměr přístupu „jedno zdraví“ a mechanismy správy. Přezkum mapuje strategické přístupy členských států k boji proti antimikrobiální rezistenci a zkoumá politické cíle podle jednotlivých oblastí. Poukazuje rovněž na nedostatky a osvědčené postupy ve stávajících národních akčních plánech, které mohou být podkladem pro budoucí iniciativy Komise v oblasti antimikrobiální rezistence.

Komise zjistila, že národní akční plány jsou zavedeny ve všech členských státech, přičemž většina z těchto plánů je alespoň do určité míry založena na přístupu „jedno zdraví“. Národní akční plány se co do obsahu a podrobnosti značně liší, což může odrážet různé fáze, v níž se jednotlivé země v boji proti antimikrobiální rezistenci nacházejí. Mnoho členských států by však mělo více pracovat na rozměru přístupu „jedno zdraví“, zejména pokud jde o oblast životního prostředí, která často chybí nebo není dobře rozpracována. Zahrnutí životního prostředí bylo uznáno na mezinárodní úrovni jako klíčové pro úplné řešení zdravotních rizik na rozhraních mezi zvířaty, člověkem a ekosystémy.

Při přezkumu bylo zjištěno několik dobrých příkladů stanovení priorit pro určení klíčových oblastí, opatření a ukazatelů v národních akčních plánech na základě analýzy situace. Analýza však často není v národních akčních plánech dobře popsána. To snižuje transparentnost a srozumitelnost rozhodovacího procesu a důvodů, proč některé oblasti (např. zdraví rostlin) nebyly v národních akčních plánech zohledněny.

Všechny národní akční plány obsahují strategickou část popisující vize členských států v oblasti boje proti antimikrobiální rezistenci. Ostatní základní složky, jako jsou provozní prvky a prvky monitorování a hodnocení, však obecně dobře rozpracovány nebyly a nejsou uvedeny ani v jiných dokumentech, které s národními akčními plány souvisejí. Kromě toho v národních akčních plánech většinou chybí informace o sestavování rozpočtu. Tyto problémy vyvolávají obavy ohledně udržitelného provádění národních akčních plánů a opatření, jež byla v členských státech zavedena, aby se zajistilo účinné dosažení jejich strategických cílů.

V novějších národních akčních plánech v rámci přístupu „jedno zdraví“ hrají větší roli aspekty správy, včetně aspektů dohledu. Existuje několik dobrých příkladů, kdy zřízení správní struktury získalo vysokou prioritu tím, že bylo zařazeno mezi strategické cíle samotného národního akčního plánu.

Ve většině národních akčních plánů v rámci přístupu „jedno zdraví“ jsou zmíněny meziodvětvové koordinační mechanismy a několik členských států uvedlo, že své meziodvětvové koordinační mechanismy nebo podobné struktury právě obnovují. Bylo by vhodné u těchto meziodvětvových koordinačních mechanismů vyjasnit jejich koncepci a mandát, neboť jsou pro vypracování a provádění národních akčních plánů v rámci přístupu „jedno zdraví“ zásadní.

Národní akční plány se zabývají strategickými cíli globálního akčního plánu, i když ne všechny plány jsou stejně podrobné. Celkově je důraz kladen na opatření týkající se lidského zdraví a zdraví zvířat, s omezenými odkazy na aspekty životního prostředí, které leží v současné době mimo oblast působnosti většiny národních akčních plánů. Zpráva se zabývá tím, do jaké míry jsou v národních akčních plánech zohledněny cíle globálního akčního plánu (zvyšování povědomí a odborná příprava, posilování znalostí prostřednictvím sledování, prevence a kontrola infekcí, optimalizace používání antimikrobiálních látek, výzkum, spolupráce a inovace) a kde by další úsilí mohlo přispět k optimalizaci používání antimikrobiálních látek, a tím ke snížení antimikrobiální rezistence.

Pokrok členských států v boji proti antimikrobiální rezistenci zbrzdila pandemie COVID-19, která odklonila zdroje na vypracování a provádění národních akčních plánů. Členské státy mají příležitost zkušenosti získané během pandemie uplatnit ve svých národních akčních plánech v rámci přístupu „jedno zdraví“, neboť téměř polovina z nich tyto své plány stále vypracovává nebo aktualizuje.

Zjištění této zprávy by měla členským státům pomoci určit a rozvíjet synergie v souvislosti s rozměrem přístupu „jedno zdraví“ a také jim umožnit řešit nedostatky a zkvalitnit stávající národní akční plány.